ایرانشهر
شهروند
۴
سه‌شنبه ۲۸ اسفند ۱۳۹۷ | سال ششم | شماره ۱۶۴۸
www.shahrvand-newspaper.ir

موقعیت پناهگاه‌ها یا گریزگاه‌های امن منطقه سکونت خود (مثلا پارک ها یا سوله ها) را برای مواقع بحرانی شناسایی کنید.

۱۳فروردین بارانی است

رئیس سازمان هواشناسی، در خصوص احتمال وقوع سیلاب در ایام نوروز، گفت: «یک منشأ سیلاب‌ها بارش‌های زیاد است که امسال نیز شدت بارش‌ها زیاد است اما سیل آسا نیست.» این‌طور که «سحر تاجبخش» اعلام کرد شرایط جوی در ایام عید خوب است و شاهد بارش خواهیم بود.
تاجبخش ادامه داد: «برای روزهای ۱۱ و ۱۲ فروردین ماه سامانه بارشی دیگری وارد کشور خواهد شد و تناوب بارش را به همراه خواهد داشت. روز ۱۳ فروردین که روز طبیعت است، در اغلب نقاط کشور بخصوص نوار شمالی، شمال شرق و نقاط مرکزی، بارانی خواهد بود.»

اتفاقات سال ۹۷
در پنج حوزه به قلم خبرنگاران اجتماعی «شهروند»

سال رویدادها

شهروند| حسن قاضی‌زاده هاشمی، وزیر بهداشت کابینه روحانی، استعفا کرد، اتوبوس دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات واژگون شد و جان ۹ دانشجو را گرفت، بازداشت فعالان محیط زیستی ادامه پیدا کرد، تنبیه بدنی دانش‌آموزان در مدارس همچنان شنیده شد، طرح کودک‌همسری در کمیسیون قضائی مجلس شورای اسلامی رأی نیاورد و ۴۱ ماده لایحه تامین امنیت زنان در قوه قضائیه حذف شد. اینها مهمترین اخبار چالش‌برانگیز حوزه‌های اجتماعی در سال ۹۷ بود، سالی که خبرهای امیدوارکننده هم در خود داشت؛ مثل اعلام ستاد احیای دریاچه ارومیه، درباره اینکه این دریاچه دیگر خشک نمی‌شود و تصویب طرح تشدید مجازات اسیدپاشی در کمیسیون قضائی مجلس شورای اسلامی. روزهای آخر اسفند است و دفتر خط خطی ۹۷، در حال بسته‌شدن و هنوز کسی نمی‌داند سال آینده، چه اتفاقاتی در انتظار وزارتخانه‌های بهداشت و آموزش‌وپرورش و علوم یا سازمان‌های محیط زیست و میراث فرهنگی و... است. کدامیک از مسئولان استعفا می‌دهند، چه کسانی منصوب می‌شوند، کدام لایحه‌ها به نفع چه گروه‌هایی رأی می‌آورند و مجلس شورای اسلامی چه کارنامه‌ای از خود به جا می‌گذارد. در این گزارش به بخشی از اتفاقات در بخش‌های اجتماعی کشور در سالی که گذشت و وعده‌هایی که برای آینده داده شده، اشاره شده است.

سالی تهی از حقوق زنان

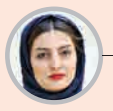

الناز محمدی
روزنامه‌نگار

اگر رویای زنان فعال در مجلس و دولت برای به تصویب رساندن حداقل یک لایحه به نفع زنان تعبیر می‌شد، شاید می‌شد گفت امسال زنان ایرانی سالی متفاوت‌تر و بهتر داشته‌اند؛ امانشد که بشود.

زنان و نمایندگانشان در مجلس و دولت، سال ۹۷ را هم بدون امید برای رسیدن به نتیجه‌ای مهم گذراندند؛ انتظار آنها که خشونت دیده‌اند یا فعال علیه خشونتند برای تصویب لایحه تامین امنیت زنان در قوه قضائیه به نتیجه نینجامید. لایحه‌ای که معاونت امور زنان و خانواده رئیس جمهوری، در ماه‌های آخر دولت محمود احمدی‌نژاد تدوینش کرد و بعد در دولت حسن روحانی، شهیندخت مولاوردی و همکارانش با تغییر آن و تلاش‌های زیاد سعی کردند برای به تصویب رسیدنش هیچ کم نگذارند. شهیندخت مولاوردی بعدها و در دولت جدید روحانی جایش را به معصومه ابتکار داد و بعد از دولت رفت، اما هنوز این لایحه رنگ تصویب را ندیده و با حذف ۴۱ ماده از ۹۲ ماده آن همچنان معطل است.

خبر دیگری که یک روز در خبرگزاری‌ها و کانال‌های خبری، صدر اخبار شد، تصویب‌نشدن طرح مقابله با کودک‌همسری در کمیسیون قضائی مجلس بود؛ طرحی که اعضای فراکسیون زنان مجلس برایش تلاش‌ها کرده و برای گرفتن تایید نظر مراجع قم، به این شهر سفرها کرده بودند، اما دست آخر، با برابر شدن رأی‌ها در روز بررسی آن در کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس، با تعجب بسیار، این طرح از دستور کار خارج شد. از آن روز تا به حال بعضی نمایندگان مجلس بارها گفته‌اند که این طرح را دوباره در مجلس به راه خواهند انداخت و معصومه ابتکار، معاون امور زنان و خانواده رئیس جمهوری هم از ارسال لایحه اصلاح ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی برای ممنوعیت ازدواج زیر ۱۳ سال به دولت خبر داده است؛ تلاش‌هایی که اگر قوه قضائیه بر آنها صحه گذارد، شاید بتوان گفت هرچه امسال از برداشتن قدم‌هایی برای حقوق زنان خالی بود، سال آینده، سالی پربارتر خواهد بود؛ سالی که هیأت دولت یک لایحه دیگر را هم در دستور کار خواهد داشت: لایحه اصلاح قانون مدنی در زمینه طلاق که آن را هم معاونت امور زنان و خانواده رئیس جمهوری به دولت فرستاده است.

هرچند امسال آن طرح‌ها و لوایحی که امید به نتیجه رسیدنشان بیشتر بود، به جایی نرسیدند، اما کمیسیون قضائی مجلس و باز هم با تلاش زنان نماینده، طرح تشدید مجازات اسیدپاشی را تصویب کردند و این شد آغاز امیدی برای قربانیان اسیدپاشی که ۹۰ درصدشان زن هستند و نیازمند حمایت‌های قانونی و اجتماعی بیشتر. اتفاق خوب دیگر، تصویب لایحه «اصلاح قانون اعطای تابعیت به فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان غیرایرانی» بود که به‌عدا از مدت‌ها مسکوت ماندن در مجلس، یک بار دو فوریتش در طرح جداگانه‌ای تصویب و بعد از دستور کار خارج شد، اما همین بهمن گذشته، بالاخره در کمیسیون قضائی جزییات و کلیات این طرح تصویب شد و امیدهای تازه‌ای را در این باره زنده کرد.

از حق نگذریم اما راه یافتن زنان به ورزشگاه آزادی، سه بار برای تماشای از راه دور بازی‌های ایران در جام جهانی و یک بار در بازی فینال جام باشگاه‌های آسیا برای دیدن مسابقه پرسپولیس و کاشیما، از اتفاق‌های خوب دلچسبی بود که بعد از چندین سال فعالیت و نقد و نظر بالاخره اتفاق افتاد؛ هرچند نقدهای فراوانی هم به آن وارد بود، اما خیلی‌ها نفس ورود زنان به ورزشگاه و شکستن این سد محکم را اتفاق خوبی دانستند.

فعالان حقوق زنان هم امسال با وجود همه رخوت‌ها و درهم‌شکستگی‌ها، بیکار ننشستند و کارهایی کردند کارستان؛ نمونه‌اش فعالیت گروه دیده‌بان آزار که با طراحی پوسترهایی برای مقابله با آزار خیابانی زنان گل کاشتند و آوازه فعالیتشان به بسیاری از رسانه‌های خارجی هم رسید. کارزارهایی برای مبارزه با خشونت خانگی و دیگر فعالیت‌های فعالان حقوق زنان هم ادامه داشت و امید که در سال جدید هم ادامه داشته باشد.

دانشگاه در سالی که گذشت

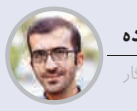

محمد باقرزاده
روزنامه‌نگار

می‌گفتند گزینه اول «حسن روحانی» برای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نبوده، اما این توضیح هیچ‌گاه فعالان دانشجویی را قانع نکرد هرچند که اعتراض آنها هم نتیجه‌ای در بر نداشت؛ «منصور غلامی» آبان ۹۶ توانست نمایندگان مردم در مجلس را قانع کند و از همدان عازم ساختمان وزارت در خیابان هرمزان تهران شود. او اگرچه ماه‌های پایانی ۹۶ زیر ذره‌بین بود و همواره حضوری در اخبار داشت اما ۹۷ را بی‌صدا و بی‌حاشیه پشت سر گذاشت و به نظر می‌آید توانست رضایت انتخاب‌کنندگانش یعنی ایجاد فضای آرام در محیط دانشگاهی را محقق کند.

آغاز سال تحصیلی ۹۶ با تجمع و تحصن‌های صنفی دانشجویان همراه بود، اما این فضا در ماه‌های بعد کنترل شد و در سال ۹۷ به کمترین حد خود در چندسال گذشته رسید. یکی از خبرسازترین اخبار حوزه دانشگاه اما به فصل اعلام نتایج کنکور برمی‌گشت که باز هم تعدادی از داوطلبان «ستاره‌دار» شدند، اما وزارت علوم توانست این فضا را مدیریت و زمینه را برای حضور تعداد زیادی از این داوطلبان در کلاس‌های درس فراهم کند. آغاز رسمی سال تحصیلی با حضور رئیس جمهوری در دانشگاه تهران هم که معمولا تبدیل به یک روز داغ برای دانشجویان با گرایش‌های سیاسی مختلف می‌شد، امسال حاشیه چندانی به همراه نداشت. این روند ادامه پیدا کرد و حتی «روز دانشجو» هم تغییر چندانی در فضای سرد و غیرفعال دانشگاهی ایران ایجاد نکرد. «حسن روحانی» امسال ترجیح داد ۱۶ آذر را در تهران نباشد و برای مراسم نمادین این روز، به مهمترین دانشگاه استان محل تولدش یعنی سمنان رفت و البته سخنانی درباره ضرورت آزاداندیشی در دانشگاه‌ها داشت. از آذر تا به امروز هم دانشگاه‌های دولتی همین روند سکوت را حفظ کردند هرچند که در این چند ماه چندین تجمع صنفی در برخی دانشگاه‌ها برگزار شد که با حضور مسئولان در بین دانشجویان و وعده اصلاح، ادامه پیدا نکردند.

درسال رخوت دانشگاه‌های دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی اما پرخبر بود و در داغ‌ترین روزهای سال یعنی اواخر مرداد، «فرهاد رهبر» که آمده بود تا تحولی در دانشگاه ایجاد کند، وسایلش را در دو کیف جمع کرد و اتاق مدیریت این دانشگاه را به «محمدمهدی طهرانچی» سپرد. عمر ریاست رهبر بر بزرگترین دانشگاه خاورمیانه حدود یک‌سال بود و برخی رسانه‌ها هم دلیل این تغییر را نارضایتی «علی‌اکبر ولایتی» رئیس هیأت‌موسس و هیأت‌امنای این دانشگاه از کارنامه او دانستند هرچند که هیچ‌گاه ولایتی توضیح شفافی در این‌باره ارایه نکرد. دوران ریاست رهبر البته منتقدان فراوانی شد و گروهی او را به حذف اساتید دگراندیش متهم می‌کردند، اما رهبر معتقد بود که تنها قانون را اجرا می‌کند. پایان کار فرهاد رهبر و رسیدن ریاست به طهرانچی روزهای پرحاشیه‌ای را در این دانشگاه ایجاد کرد، اما این فضا کم‌کم جای خود را به ثبات در این دانشگاه داد تا این‌که یک حادثه تلخ از راه رسید و در نخستین روزهای زمستان ۹۷، واژگونی اتوبوس واحد علوم و تحقیقات تهران جان ۹ دانشجو و راننده اتوبوس را گرفت و ۲۷ دانشجوی دیگر را هم روانه بیمارستان کرد. دانشجویانی که برای هر ترم چندین‌میلیون تومان شهریه پرداخت می‌کردند از این حادثه به خشم آمدند و فضای کوهستانی این دانشگاه چندین روز تجمعات چندهزارنفری را به خود دید.

با همه این اتفاقات، ۹۷ سال رکود فضای دانشگاهی ایران بود هرچند به نظر می‌آید سال پیش‌رو، متفاوت خواهد بود و انتخابات مجلس شورای اسلامی بار دیگر تااندازه‌ای شور و هیجان را به دانشگاه‌های ایران تزریق خواهد کرد.

تمام افت و خیزهای نظام سلامت در سالی که گذشت
عبور از تنش، در انتظار گشایش

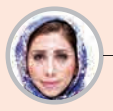

زهرا جعفرزاده
روزنامه‌نگار

شاید بتوان گفت مهمترین اتفاقی که نظام سلامت در سال ۹۷ از سر گذراند، ماجرای استعفای حسن قاضی زاده‌هاشمی، وزیر سابق بهداشت است؛ مردی که بیست و چهارم مردادسال ۹۲، با ۲۶۰ رأی موافق وزیر بهداشت دولت یازدهم حسن روحانی شد و اواسط دی ماه، صندلی‌اش را تحویل داد و رفت. خبر استعفایش از اوایل دی ماه، در صدر خبرگزاری‌ها و سایت‌های خبری قرار گرفت و تقریبا هیچ‌کس را شوکه نکرد، چرا که از مدت‌ها قبل او بارها نارضایتی‌اش را نسبت به شرایط بودجه نظام سلامت و پرداخت نشدن معوقات کارمندان، اعلام کرده بود و در دور دوم ریاست‌جمهوری حسن روحانی، زمزمه‌های استعفایش همیشه وجود داشته است. در نهایت هم یک‌سال و چند ماه مانده به پایان دولت دوازدهم، دست از کار در این وزارتخانه کشید. به فاصله کمی، سعید نمکی که معاون امور علمی، فرهنگی و اجتماعی سازمان برنامه و بودجه بود، به‌عنوان سرپرست این وزارتخانه معرفی شد و سپس بر جایگاه بالاترین مقام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تکیه زد. این تغییر، شاید مهمترین اتفاق نظام سلامت از ابتدای دوره ریاست جمهوری حسن روحانی در دولت یازدهم و دولت دوازدهم تاکنون، به شمار رود. فراز و نشیب‌های وزارت بهداشت در سالی که گذشت، تنها محدود به استعفای حسن قاضی‌زاده‌هاشمی نمی‌شود، هجدهم اردیبهشت که آمریکا به‌طور رسمی از برجام خارج شد، بار دیگر و پس از گذشت شش سال، زمزمه‌های تحریم دارو و تجهیزات پزشکی شنیده شد؛ اتفاقی که در دولت دهم رخ داده بود و با روی کار آمدن دولت یازدهم، به سختی و با تقلای زیاد، کاهش پیدا کرده بود، بار دیگر می‌رفت که رنگ تازه‌ای به خود گیرد. با این که وزیر خارجه آمریکا تأکید کرده بود که دارو مشمول تحریم‌ها نمی‌شود، اما سازمان غذا و دارو این ادعا را رد کرد و آن را دروغی بزرگ خواند و سخنگوی این سازمان که حالا مدیر روابط عمومی وزارت بهداشت است، تأکید کرد که مواد اولیه دارویی تحریم نمی‌شود، این انتقال پول است که با مشکل مواجه می‌شود. بنابراین دیگر فرقی نمی‌کند. همین‌طور هم شد، بی‌ربط با تحریم‌ها و خروج آمریکا از برجام، بخشی از قفسه داروخانه‌ها از داروهایی که همیشه به وفور پیدا می‌شد، خالی شد و قیمت بسیاری از داروها بالا رفت، هر چند که به گفته سازمان غذا و دارو، این روند طبیعی است و قیمت داروها مثل هر سال ۱۰ تا ۱۵ درصد افزایش پیدا کرده، اما داروخانه‌داران، تمام این اتفاقات را مرتبط با تغییر و تحولات سیاسی می‌دانند. با همه اینها امانگاه سعید نمکی، وزیر جدید بهداشت برای سال آینده، خوشبینانه است. او می‌گوید که سال ۹۸ سالی بدون دغدغه دارویی است: «نگرانی از بابت تهیه دارو و تجهیزات پزشکی نداریم و برای تحریم‌های ظالمانه سال ۹۸، تمهیدات کافی اندیشیده شده است.» این تنها آینده نگری وزیر تازه تنفس وزارت بهداشت برای سال آینده نیست، او در آخرین نشست خبری‌اش در سال ۹۷، بهداشت روان جامعه را پریشان توصیف کرد و گفت که جامعه ما، یکی از افسرده‌ترین جوامع جهان است، همین هم شده تا در سال آینده، بر روی موضوع سلامت روان توجه بیشتری شود.

آموزش‌وپرورش در یک قاب

لیلا مهداد
روزنامه‌نگار

محمد بطحایی در قامت چهاردهمین وزیر آموزش‌وپرورش سکانداری کشتی تعلیم و تربیت را به‌عهده گرفت؛ کشتی‌ای که در ماه‌هایی که پشت‌سر گذاشت با امواج سهمگینی مانند مشکلات اعتباری، موج بازنشستگی نیروی انسانی و مشکلات آموزشی و تربیتی در مدارس یا ماجرای عجیب سند ۲۰۳۰ روبه‌رو شد. سال ۹۶ دیگر نفس‌های آخر را می‌کشید و به روزهای پایانی‌اش نزدیک می‌شد که دوباره بحث مطالبات و پرداختی‌ها رونق گرفت و آموزش‌وپرورش هم به نوبه خود از پرداخت بخش عمده‌ای از مطالبات حق‌التدریسی‌ها گفت و تصمیم بر این شد سال ۹۷ تحول محتوای آموزشی‌وپرورشی در دستور کار قرار گیرد. آموزش‌وپرورش تنش‌ها و فعالیت‌هایش را در سال جدید با بلاتکلیفی مدارس سمپاد آغاز کرد و نتیجه چیزی نشد جز کناره‌گیری این وزارتخانه از تصمیمش برای حذف آزمون! داستان تنبیه دانش‌آموزان هم بخشی از تنش‌های آموزش‌وپرورش در سالی که گذشت بود؛ تنبیه‌های مختلف از تراشیدن موی سر تا تنبیه فیزیکی در مدارس شهرهای گوناگون که نتایجی همچون توبیخ، برکناری و برخورد قاطع قضائی با معلمان و مدیران متخلف در پی داشت. البته قصه آموزش‌وپرورش همیشه به این تلخی نبود و در میان این تلخی‌ها، خبرهای خوشی هم از این وزارتخانه به گوش رسید و معاون پشتیبانی وزیر آموزش‌وپرورش از تحقق سه وعده این وزارتخانه در آستانه بازگشایی مدارس شامل بازگشت امتیاز سختی کار به احکام حقوقی، حل مشکل سنوات حق‌التدریس در بازنشستگی و تسویه پاداش پایان خدمت فرهنگیان بازنشسته سال ۹۶ خبر داد. اگرچه می‌توان راه‌اندازی و افتتاح باشگاه پیشکسوتان تعلیم‌وتربیت در تهران را هم در زمره خبرهای خوش این وزارتخانه قرار داد، البته همه اینها در حالی بود که دوهفته‌ای به آغاز سالی تحصیلی مانده بود که وزیر آموزش‌وپرورش در آستانه استیضاح قرار گرفت؛ برهه‌ای که وزیر اقتصاد و کار به تازگی از مجلس کارت قرمز گرفته بودند. ماجرای مشق شب هم در برهه‌ای حسابی پیچ‌دار شد و ماجرا به سادگی که گمان می‌رفت، نبود و تا جایی پیش رفت که «هشتنگ» مشق شب داغ شد اگرچه رضوان حکیم‌زاده، معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش‌وپرورش در گفت‌وگویی با «ایسنا» با اشاره به طرح تکالیف مهارت‌محور در راستای پرورش خلاقیت‌محور توضیح داده بود: «در این مورد برداشت اشتباه شده است. ما چیزی به اسم حذف تکالیف نداریم بلکه جایگزین شدن مهارت‌های تکالیف‌محور به جای مشق شب را داریم.» بودجه پیشنهادی دولت هم در زمان خود بحث‌های پیرامونی‌اش را داغ کرد. بودجه‌ای که از اعتباری معادل ۳۵هزار و ۹۸۴میلیارد و ۷۰۴میلیون و ۷۰۰هزار تومان روایت می‌کرد در حالی که بودجه‌سال گذشته رقم ۱۳۹۶، ۳۱هزار و ۶۸۱میلیارد و ۵۶۲میلیون تومان را نشان می‌داد، البته وزیر آموزش‌وپرورش سال تحصیلی ۹۷-۹۸ را یکی از پرچالش‌ترین سال‌ها در حوزه نیروی انسانی عنوان کرده بود و در استدلال صحبتش از ورود ۳۰هزار دانش‌آموز جدید الورود و بازنشسته شدن ۵۰هزار کارمند گفت. اتفاقاتی که از کسری ۸۰هزار نفری روایت داشتند اگرچه این کسری نیروی انسانی هم منجر به رسمی شدن حق‌التدریسی‌ها نشد و وزیر آموزش‌وپرورش در پاسخ به بی‌نتیجه ماندن وضع رسمی شدن حق‌التدریسی‌ها گفته بود: «نمی‌دانم چه کسی قول رسمی شدن به معلمان حق‌التدریس داده! من این قول را هیچ‌وقت ندادم و نمی‌دانم این قول را چه فردی به آنها داده است، ولی حق‌التدریسی‌ها بخشی از همکاران ما در آموزش‌وپرورش هستند.» البته وزیر در صحبت از سند تحول هم بر این باور بود که «در سند تحول ۱۳ راهکار وجود دارد که هیچ برنامه‌ای از آن پیاده‌سازی نشده و اگر راهکارهای کار نشده را به سایر راهکارها اضافه کنیم، پیشرفت سند تحول به کمتر از ۳۰ درصد می‌رسد.» اگرچه وزیر آموزش‌وپرورش در روزهای نزدیک به سال نو از تکمیل حلقه‌های برنامه‌ریزی در سند تحول یعنی تصویب زیرنظام‌ها و اهداف برنامه، ریل‌گذاری برای سند تحول خبر می‌دهد: «از سال ۹۸ یک جهش جدی برای استقرار متوازن سند تحول در زیرنظام‌های شش‌گانه برداشته می‌شود. ادبیات سند تحول را باید دایما ترویج کنیم و همه در آموزش‌وپرورش با ادبیات سند تحول آشنا شوند. خلاف آن چه تا به حال انجام شد، باید نگاه عملیاتی به سند تحول داشته باشیم.»

مروری بر اتفاقاتی که در یک سال گذشته در حوزه محیط زیست روی داد
۱۲ ماه دشوار برای محیط زیست

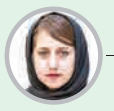

مهتاب جودکی
روزنامه‌نگار

محیط زیست یک سال در تنگنا را از سر گذراند؛ سالی که گوش‌ها به عبارت «محیط زیست» حساس شد اما با وجود بحران‌های اقتصادی محیط زیست به حاشیه رانده شد؛ سالی پر از تصمیماتی که گاه به ضرر محیط زیست بود و گاه به سودش.

مسأله بازداشت هشت نفر از فعالان محیط زیست یکی از مهمترین موضوعات محیط زیستی امسال بود. این ماجرا البته از دی ماه سال پیش آغاز شد و گره خورد به سال ۹۷ و دست آخر به سرانجام نرسید. با این که از ابتدای جریان متهم‌شدن این افراد وزارت اطلاعات آنها را از اتهام جاسوسی مبرا دانست اما بازداشت این هشت نفر پس از گذشتن بیشتر از ۴۰۰ روز و برگزاری پنج جلسه گروهی و سه جلسه انفرادی دادگاه، باز هم به سرانجام نرسید و در نهایت ادامه این پرونده به سال ۹۸ موکول شد.

۹۷ با مرگ دو پلنگ، تصادف یک گور ایرانی حامله و کشتن یک سیاه‌گوش در لواسانات از سوی گردشگران در فروردین ماه شروع شد. اتفاقاتی شبیه این باز هم برای حیات وحش افتاده تا آخر سال یکی از پر سروصداترین‌شان هم مرگ گورها در جریان انتقال به پارک ملی کویر بود؛ تعطیلی چند باغ وحش متخلف تلخی این اتفاقات را کمتر کرد.

در گیری میان محیط‌بانان و شکارچیان و همین‌طور جنگلبانان و قاچاقچیان چوب هم مثل سالیان گذشته ادامه داشت و درنهایت شمار محیط‌بانان شهید در طول این ۱۲ ماه به ۱۲۳ نفر رسید و درنهایت راه‌حلی اجرا نشد جز تهیه جلیقه ضد گلوله برای این نیروها که البته باز هم حاشیه‌هایش کم نبود؛ اما امسال برای نخستین‌بار ۳۵میلیارد تومان اعتبار مستقل برای یگان گرفته شد تا در سال ۹۸ تمامی محیط‌بانان بیمه شوند. علاوه بر این آتش‌سوزی‌هایی که امسال در جنگل‌ها رخ داد، این بار تلخ‌تر از همیشه بود؛ چهار فعال محیط زیست کردستان در آتش‌سوزی جنگل‌های مریوان سوختند و جان باختند.

در طول ۱۲ ماه گذشته تصمیماتی گرفته شد که مخالفان بسیار داشت؛ مثل صدور مجوز ساخت شهرک گردشگری در منطقه حفاظت‌شده خایز، واگذاری بخشی از منطقه حفاظت‌شده لشگر در ملایر، اصرار بر انتقال آب بین حوزه‌ای در نقاط مختلف از جمله از خزر به سمنان که هنوز سازمان محیط زیست مجوزش را صادر نکرده و حمایت از تولید محصولات تراریخته اما در این میان یکی از مهمترین این تصمیمات واگذاری مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی از معاونت محیط زیست طبیعی به وزارت جهاد کشاورزی در آبان ماه امسال بود؛ اتفاقی که از نگاه منتقدان نگاه انتفاعی بر محیط زیست را ترویج می‌دهد و راه را برای تراریخته هموار می‌کند و تبعات آن در سال‌های آینده تنوع زیستی کشور را به خطر خواهد انداخت. علاوه بر این اعتراض بی‌سابقه کشاورزان اصفهان به شیوه توزیع منابع آبی که در آخرین روزهای سال ۹۷ سروصدا کرده بود، درنهایت با وجود مخالفت‌ها به تصویب انتقال آب کارون به اصفهان در دی ماه امسال انجامید.

این سال دشوار اما چند اتفاق خوب هم داشت؛ دی ماه امسال ستاد احیا اعلام کرد که دریاچه ارومیه دیگر نمی‌خشکد، ۵۰درصد وسعت دریاچه آب گرفت و برخی نقاط حاشیه دریاچه ۶ تا ۲۸ سانتیمتر عمیق‌تر شد، تراز دریاچه از سال گذشته ۳۱ سانتیمتر افزایش داشت و وسعتش هم ۳۶۸ کیلومتر مربع بیشتر شد؛ دریاچه بالاخره به وضعیت اثبات رسید. هورالعظیم هم اگر چه در تابستان گذشته در آتش‌سوزی گسترده‌ای سوخت اما ۸ دریچه‌های انتقال آب رودخانه کرخه به هورالعظیم باز شد تا این تالاب خشکیده هم لبی تر کند.

امسال هوای خوب هم رکورد زد اما کار کارِ ناپایداری هوا بود، وگرنه قوانینی که قرار است جلوی آلاینده‌ها را بگیرد، هنوز به طور کلی رعایت نمی‌شود. در روزهای آخر اسفند، اگر چه خبر آمد که رسیدگی به پرونده فعالان محیط زیست به سال آینده موکول شده اما دو خبر خوب شنیدیم؛ یکی تشکیل کمیته ملی ساماندهی محیط زیست عسلویه و دیگری توقف طرح گردشگری آشوراده با طرح شکایت محیط زیست و دستور دادسرا که البته دومی در لحظات آخر نوشتن این یادداشت، دوباره به جریان افتاد!